

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ



242404

การมีสำเนาของประชาชนในการเมืองและความคุ้มครองโรคพิษุนกุนา (ใช้ปกชื่อผู้แต่ง)  
ในอานกอบะห์ จังหวัดนันทน

ภาษาชน โธษยิด

งานวิทยนนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาของหลักสูตรศาสตรสาธาณสุขศาสตรรณานันนิต

คณะศาสตรสุขศาสตร มหาวิทาลัยบูรพา

ตุลาคม ๑๙๖๑

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทาลัยบูรพา



การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและควบคุมโรคซิกา (ไข้ปวดข้อข้อมือ)  
ในอำเภอวัง จังหวัดปัตตานี



แวงฮาซัน โตะฮิเล

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ตุลาคม 2552

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณางานนิพนธ์  
ของ แวฮาชัน โตะฮิเตะ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร  
สาขารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์

  
..... อาจารย์ที่ปรึกษา  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กริพงษ์ ถิรมนัส)

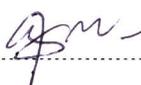
คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

  
..... ประธานกรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กริพงษ์ ถิรมนัส)

  
..... กรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภา นันทวรศิลป์)

  
..... กรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร จันทร์ฉาย)

คณะสาขารัฐศาสตร์ อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม  
หลักสูตรสาขารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพา

  
..... คณบดีคณะสาขารัฐศาสตร์  
(รองศาสตราจารย์ ดร.วสุธร ตันวัฒนกุล)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. 2552

## ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลง ได้ด้วยความกรุณาจาก ผศ.ดร.ฉัตรพงษ์ ฉิรมนัส อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผศ.ดร.ประภา นันทวรศิลป์ และ ผศ.ดร.ศิริพร จันทร์ฉาย อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปัตตานี โรงพยาบาลยะรัง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอยะรัง ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบรวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยและอาสาสมัครสาธารณสุขในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอยะรัง ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

ขอขอบคุณผู้ที่ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจตลอดระยะเวลาการศึกษาเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูเวทิตาแด่บุพการี บิดา มารดา และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

แหวฮาซัน โตะฮิเล

51923261: ส.ม. (สาขารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของประชาชน

เวฮาซัน โตะฮิเล: การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและควบคุมโรคชิคุนกุนยา (ไข้ปวดข้อยุงลาย) ในอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี (PEOPLE PARTICIPATION IN PREVENTION AND CONTROL OF CHIKUNGUNYA IN YARANG DISTRICT, PATTANI PROVINCE) อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์: ธีรพงษ์ ธีรมนัส, Ph.D., 110 หน้า.ปี พ.ศ. 2552

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและควบคุมโรคชิคุนกุนยา (ไข้ปวดข้อยุงลาย) ในอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ สถานภาพสังคม การศึกษา การได้รับข้อมูลข่าวสาร การได้รับคำแนะนำเชิงชวน และการได้รับสิ่งสนับสนุนในการป้องกันและควบคุมโรคชิคุนกุนยา โดยใช้แบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงและพัฒนาขึ้น จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยเนื้อหา 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของครอบครัว ส่วนที่ 2 เป็นคำถามระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการป้องกันและควบคุมโรคชิคุนกุนยา ตามขั้นตอนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ขั้นตอนการวิเคราะห์สาเหตุ ขั้นตอนการวางแผนดำเนินงาน ขั้นตอนการรับรู้ผลประโยชน์ และขั้นตอนการติดตามและประเมินผล เก็บรวบรวมข้อมูลจากการกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหัวหน้าครอบครัวหรือตัวแทนครอบครัวเป็นแกนนำด้านสุขภาพของครอบครัว จำนวน 360 คน ในพื้นที่อำเภอยะรัง ในช่วงเดือนกรกฎาคม 2552 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ใช้สถิติค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการศึกษาปรากฏว่า ระดับการมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.18 การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 48.1 ระดับปานกลาง ร้อยละ 45.6 ระดับน้อย ร้อยละ 6.4 ระดับการมีส่วนร่วมตามขั้นตอนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน พบว่า ในขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมวิเคราะห์ ค้นหา สาเหตุของปัญหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.87 อยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมในขั้นตอนต่างปรากฏว่า ในขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.89 การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ในขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการรับรู้ผลประโยชน์จากการป้องกันและควบคุมโรคชิคุนกุนยา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.07 การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางในขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.86 การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคชิกุนกุนยา กับสถานภาพทางเศรษฐกิจ ด้านอาชีพที่แตกต่าง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (Mean=1.90 SD. 630) และไม่พบความแตกต่าง ด้านรายได้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (Mean=1.90 SD.630) และไม่พบความแตกต่าง ด้านการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (Mean=1.90 SD. 630) และไม่พบความแตกต่าง ด้านสถานภาพทางสังคม โดยภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกครอบครัวที่มีและไม่มีตำแหน่งทางสังคมอยู่ในระดับน้อย (มี mean=1.84, ไม่มี mean=1.94) และไม่พบความแตกต่าง ( $p=.252$ ) ด้านการได้รับคำแนะนำเชิญชวน โดยภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกครอบครัวที่ได้รับและไม่ได้รับคำแนะนำเชิญชวนอยู่ในระดับน้อย (ได้รับ mean=1.68, ไม่ได้รับ mean=1.91) และไม่พบความแตกต่าง ( $p=.360$ ) ด้านการได้รับข่าวสาร โดยภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกครอบครัวที่ได้รับและไม่ได้รับข่าวสารอยู่ในระดับน้อย (ได้รับ mean=1.79, ไม่ได้รับ mean=1.90) และไม่พบความแตกต่าง ( $p=.389$ ) ด้านการได้รับสิ่งสนับสนุน โดยภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกครอบครัวที่ได้รับและไม่ได้รับสิ่งสนับสนุนอยู่ในระดับน้อย (ได้รับ mean=1.90, ไม่ได้รับ mean=1.91) และไม่พบความแตกต่าง ( $p=.724$ )

เมื่อวิเคราะห์ตามการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน พบว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจ สถานภาพด้านสังคม การศึกษา การได้รับข้อมูลข่าวสาร การได้รับคำแนะนำเชิญชวน และการได้รับสิ่งสนับสนุนในการป้องกันและควบคุมโรคชิกุนกุนยาของประชาชน กับการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนจะมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย และไม่พบความแตกต่าง เว้นแต่การมีส่วนร่วมรับรู้ผลประโยชน์ของครอบครัวจะอยู่ในระดับปานกลาง

51923261: M.P.H. (MASTER OF PUBLIC HEALTH)

KEYWORDS: PEOPLE PARTICIPATION

WAEHASAN TOHELAY: PEOPLE PARTICIPATION IN PREVENTION AND CONTROL OF CHIKUNGUNYA IN YARANG DISTRICT, PATTANI PROVINCE.

ADVISOR: THIRAPONG THIRAMANUS, Ph.D. 110 P. 2009

The study of people's participation in prevention and control of Chikungunya in Yarung District, Pattani Province is conducted to find the participation level of Yarung district populations, Pattani province and study the factors that influenced the participation. Variables consisted of the economic status, social status, education, information, invitation and sponsors in Chikungunya control. We used a questionnaire which was developed from the study of relevant methods, theories and researches. The instrument consists of 2 parts. First is questions about the family status, and the second is the level of participation in Chikungunya control and prevention activities. Prevention has 4 steps; the participation in decision making, find out the cause, lay a plan, action, benefits recognitions and finally the follow up. We collected data from subjects which are the family leaders or representative members during July 2009. Sample size is 360 people in Yarang district. We use the frequency, percentile, mean, Standard deviation, t-test, f-test and statistical significant at 0.05 to analyze data.

The study reveals that the all over participation is in the moderate level with the means value at 2.18, The level of people's participation is 48.1% in the high level, 45.6% in the moderate level and 6.4 in the low level. For the level of participation in Chikungunya control and prevention activities, the part of participation in decision making and find out the cause have the average means at 2.87 and is in the moderate level. The participation in each step reveals that in the participation in decision making, the average mean is at 1.89 and is in the low level. In the part of benefits recognition, the average mean is at 2.07 and is in the moderate level and in the part of follow up and evaluation the average means at 1.86 and is in the low level

The analysis of the different in Chikungunya control and prevention and the economic status : the study of 1. difference by occupation, overall is, in the low level and no significantly different, 2. income, overall is in the low level (Mean=1.90 SD.630) and no significantly different, 3. Education, overall is in the low level

(Mean=1.90 SD.630) and no significantly different, 4. Social status, overall is in the low level (participate - Mean=1.84, non-participate - mean = 1.94) and no significantly different, 5. Invitations, overall of the invitation recieval is in the low level (recieved - Mean=1.68, not recieved- mean = 1.91) and no significantly different, 6. Information, overall of the information recieval is in the low level (recieved - Mean=1.79, not recieved- mean = 1.90) and no significantly different, 7. Sponsors, overall of the sponsor recieval is in the low level (recieved - Mean=1.90, not recieved- mean = 1.91) and no significantly different.

When we analyzed the 4 steps of participation we found that the economic status, the social status, education, information, invitation and sponsor for the Chikungunya's prevention and control comparing to the people's participation is still results in a low participation and there is no significant difference except the benefits recognition of the household is in the moderate level.

## สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	7
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	8
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
ขอบเขตการวิจัย.....	9
นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม.....	13
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	24
ความรู้เรื่อง โรค ไข้ปวดข้อยุงลาย (Chikungunya Fever).....	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	35
3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	39
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	39
การกำหนดขนาดตัวอย่าง.....	39
วิธีการเลือกตัวอย่าง.....	40
เครื่องมือเก็บข้อมูล.....	42
การตรวจสอบเครื่องมือ.....	43

## สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
4 ผลการวิจัย.....	45
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล สถานภาพครอบครัว ของประชาชนใน อำเภอชะเรียง จังหวัดปัตตานี.....	46
การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและควบคุม โรคชิคุนกุนยา.....	51
การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกัน และควบคุมโรคจำแนกตามตัวแปรต่าง ๆ.....	65
5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	76
สรุปผลการวิจัย.....	76
การอภิปรายผล.....	80
ข้อเสนอแนะ.....	82
บรรณานุกรม.....	84
ภาคผนวก.....	86
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	98

## สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนผู้ป่วยโรคไข้ชิคุนคุนยา รายจังหวัด จำแนกตามวันเริ่มป่วยปี พ.ศ. 2552.....	2
2 แสดงการเลือกตัวอย่าง.....	40
3 จำนวนและร้อยละ ตามข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลและสถานภาพของครอบครัวของ ประชาชนในอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี.....	46
4 ระดับการมีส่วนร่วมตามขั้นตอนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอนในการป้องกันและควบคุมโรค ชิคุนคุนยา ของประชาชนอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี.....	51
5 ระดับการมีส่วนร่วมตามขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนการค้นหา วิเคราะห์ สาเหตุปัญหา ในการ ป้องกันและควบคุม โรคชิคุนคุนยา ของประชาชนอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานีจำแนก ตามรายชื่อ.....	52
6 ระดับการมีส่วนร่วมในขั้นตอนที่ 2 การวางแผน การดำเนินงาน ของประชาชนใน อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ตามรายชื่อ.....	55
7 ระดับการมีส่วนร่วมในขั้นตอนที่ 3 การร่วมรับผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วมในการ ป้องกันและควบคุม โรคชิคุนคุนยาของประชาชนในอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี รายชื่อ	60
8 ระดับการมีส่วนร่วมในขั้นตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลในการ ป้องกันและควบคุม โรคชิคุนคุนยาของประชาชนในอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี รายชื่อ	62
9 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรค ไข้ชิคุนคุนยา โดยภาพรวมและรายด้านจำแนกตามรายชื่อ.....	65
10 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรค ไข้ชิคุนคุนยา โดยภาพรวมและรายด้านจำแนกตามรายชื่อ.....	68
11 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้ ชิคุนคุนยา โดยภาพรวมและรายด้านจำแนกตามระดับการศึกษา.....	70
12 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรค ไข้ชิคุนคุนยา โดยภาพรวมและรายด้านจำแนกตามสมาชิกครอบครัวที่มีสถานภาพทาง สังคมต่างกัน.....	72

## สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนอำเภอยะรังในการป้องกัน และควบคุมโรคไข้ชิคุนกุนยา ตามสมาชิกครอบครัวที่ได้รับและไม่ได้รับคำแนะนำเชิญชวน.....	73
14	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนอำเภอยะรังในการป้องกัน และควบคุมโรคไข้ชิคุนกุนยา ตามสมาชิกครอบครัวที่ได้รับข่าวสารต่างกัน...	74
15	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของประชาชนอำเภอยะรังในการป้องกัน และควบคุมโรคไข้ชิคุนกุนยา ตามสมาชิกครอบครัวที่เคยและไม่เคยได้รับสิ่งสนับสนุน.....	75

## สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 อัตราป่วยโรคชิคุนกุนยาภาคใต้ตอนล่าง จำแนกรายจังหวัด พ.ศ.2551-2552.....	3
2 อัตราป่วยโรคชิคุนกุนยา พ.ศ. 2551-2552 จำแนกตามกลุ่มอายุ.....	3
3 อัตราป่วยโรคชิคุนกุนยา พ.ศ. 2551-2552 ภาคใต้ตอนล่าง จำแนกรายเดือน รายจังหวัด....	4
4 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	8